

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZPV_481
Předmět:	Základy přírodních věd
Tematický okruh:	Živočichové
Autor, spoluautor:	Mgr. Stanislav Hlavatý
Název DUMu:	Prvoci
Pořadové číslo DUMu:	01
Stručná anotace:	Výuková prezentace doplněná otázkami a obrázky. Prezentace slouží jako textová a obrazová podpora k výuce prvků.
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch; 63-41-M/01 Obchodně podnikatelská činnost
Metodický pokyn:	Prezentace určená pro frontální výuku. Poslední stránka prezentace s otázkami slouží k zopakování látky na konci hodiny.
Výsledky vzdělávání:	Žák charakterizuje prvky a uvede zástupce.
Vytvořeno dne:	12.10.2012
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Prvoci

- Říše: Živočichové
 - Podříše: Prvoci
 - Kmen: Prapravoci
 - Podkmen: Bičíkovci
 - Třídy: rostlinní bičíkovci, živočišní bičíkovci
 - Podkmen: Kořenonožci
 - Třídy: Měňavky, Krytenky, Dírkonožci, Mřížovci
 - Kmen: Výtrusovci
 - Třídy: Kokcidie, Krvinkovky
 - Kmen: Hmyzomorky
 - Kmen: Výtrusenky
 - Kmen: Nálevníci

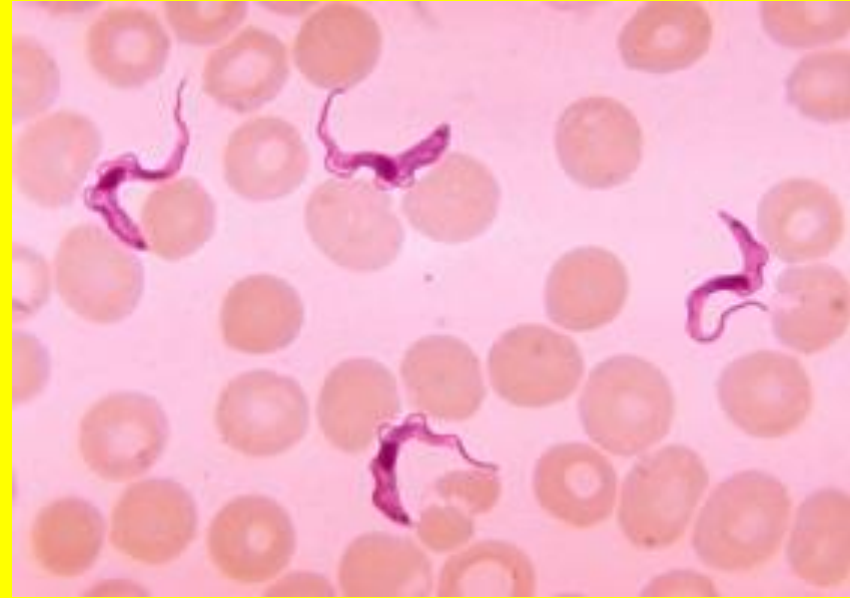
Charakteristika

- tělo tvořeno jedinou buňkou, která zajišťuje všechny životní potřeby
- eukaryotický typ buňky
- autotrofní i heterotrofní způsob výživy
- prolínání rostlinné a živočišné říše (podkmen: bičíkovci)
- výskyt: sladké, slané vody, půda, parazité v tělech mnohobuněčných organismů
- významná součást potravních řetězců - součást potravy mnohobuněčných, podílejí se na rozkladu organických látek

Zástupci

Trypanosoma spavičná

- parazitický prvok tropických oblastí
- cizopasí většinou v krvi a mozkomíšním moku obratlovců, včetně člověka
- způsobuje spavou nemoc (horečky, ospalost, úbytek tělesné hmotnosti)
- přenašečem je moucha tse-tse

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trypanosoma_cruzi_crithidia.jpeg

Zástupci

Bičenka poševní

- parazituje v pohlavních cestách člověka
- přenos pohlavním stykem (přenašečem je muž)
- onemocnění - trichomoniáza (infekce pohlavních orgánů a močových cest)

1

Lamblie střevní

- parazituje v tenkém střevě
- způsobuje horečky, průjmy

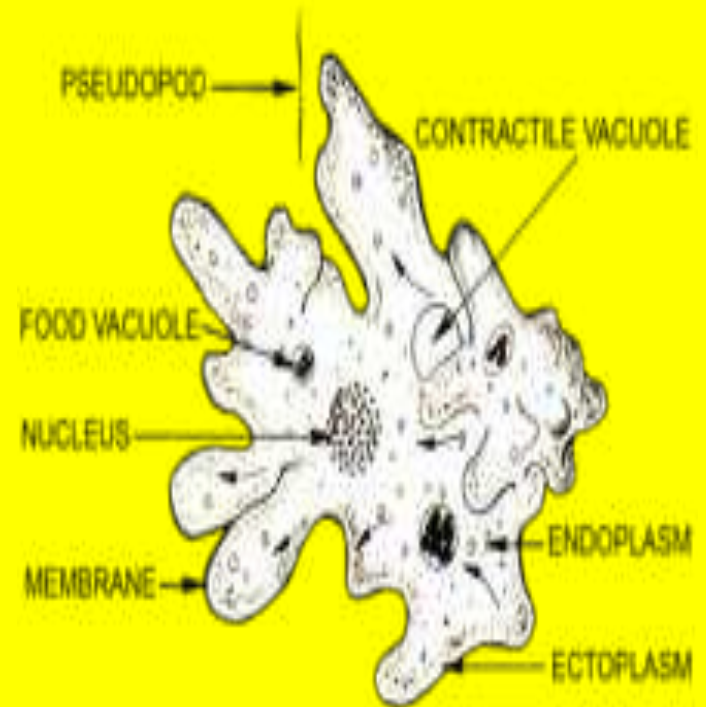
2

Zástupci

Měňavky

- proměnlivý tvar těla (panožky – výběžky cytoplazmy)
- měňavka velká, měňavka úplavičná (střevní parazit – úplavice, nákaza nejčastěji znečištěnou vodou), měňavka střevní (výskyt i v trávicí soustavě člověka – nezpůsobuje onemocnění)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Amoeba_\(PSF\).png](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Amoeba_(PSF).png)

Autor: Pearson Scott Foresman

Zástupci

Dírkonožci

- mořští prvoci, vytvářející vápenité schránky
- Nummulites – vyhynulý, jeden z největších prvoků (schránky v průměru až 10cm)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nummuliten_Fossil.jpg?uselang=cs

Autor: Hugo Soria, BY-SA

Zástupci

Toxoplazma

- přenos na člověka ze zvířat (kočky)
- hostitelům nemusí způsobovat žádné obtíže
- nebezpečná je nákaza v době těhotenství (vývojové poruchy plodu)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Toxoplasma_gondii.jpg

Autor: Ke Hu and John Murray, BY

Zástupci

Zimnička

- bažinaté oblasti tropů a subtropů
- parazituje na červených krvinkách obratlovců
- způsobuje malárii (horečnaté záchvaty v závislosti na druhu zimničky)
- přenašečem je komár anopheles
- léčba antimalariky (včetně preventivního podávání pro cestovatele – značné vedlejší účinky přípravku), dříve léčba chininem

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Malaria.jpg>
Autor:Ute Frevert; Margaret Shear, BY

Zástupci

Další zástupci: trepka, bobovka, vejcovka, mrskavka, vířenka

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Paramecium.jpg>

Autor: Barfooz, BY-SA

Opakování

- Charakterizuj autotrofní a heterotrofní způsob výživy.
- Který prvok způsobuje spavou nemoc?
- Jaký prvok se pohybuje prostřednictvím přelévání cytoplazmy?
- Jaký hmyz je přenašečem zimničky?
- Kteří prvoci vytváří vápenité schránky?
- Jaký prvok způsobuje onemocnění trichomoniázu?

Použitá literatura:

PAPÁČEK, Miroslav. *Zoologie*. 2. vyd. Praha: Scientia, 1997, 286 s. ISBN 80-718-3082-8.

ROSYPAL, Stanislav. *Nový přehled biologie*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2003, 797 s. ISBN 80-718-3268-5.

Obrázky:

Obrázek na straně 4 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí public domain na:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trypanosoma_cruzi_crithidia.jpeg?uselang=cs

Obrázek 1 na straně 5 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí public domain na:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Trichomonas_Giemsa_DPDx.JPG

Obrázek 2 na straně 5 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí public domain na:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Giardia_lambliia_SEM_8698_lores.jpg

Autor: CDC Janice Carr

Obrázek na straně 6 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí public domain na:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Amoeba_\(PSF\).png](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Amoeba_(PSF).png)

Autor: Pearson Scott Foresman

Obrázek na straně 7 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí CC na:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nummuliten_Fossil.jpg?uselang=cs

Autor: Hugo Soria, BY-SA

Obrázek na straně 8 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí CC na:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Toxoplasma_gondii.jpg

Autor: Ke Hu and John Murray, BY

Obrázek na straně 9 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí CC na:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Malaria.jpg>

Autor: Ute Frevert, Margaret Shear, BY

Obrázek na straně 10 [cit. 2012-12-1] je dostupný pod licencí CC na:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Paramecium.jpg>

Autor: Barfooz, BY-SA